

Gemengde commissie toepassing subsidiariteit

Den Haag, 4 maart 2005

GC 81

Van: Griffiers gemengde commissie

Onderwerp: Leidraad voor de inhoudelijke toepassing van de subsidiariteitstoets

Uit de regeling van de bevoegdheden van de Unie en de subsidiariteits- en proportionaliteitstoets volgt een hiërarchie van beginselen: eerst het attributiebeginsel, dan het subsidiariteitsbeginsel en tenslotte het proportionaliteitsbeginsel. Vanuit deze hiërarchie kunnen de volgende vragen gesteld worden voor de vaststelling of al dan niet aan de beginselen is voldaan.

1. Attributie van bevoegdheden: bestaat er voor de na te streven doelstelling van het voorgenomen Wetgevingsvoorstel een bevoegdheidstoekenning in de Grondwet?
 - Nee, einde toets (d.w.z. de toets is negatief)
 - Ja, ga verder naar vraag 2
2. Toepasselijkheid subsidiariteit in strikte zin:
Behoort het voorgenomen optreden tot de *exclusieve bevoegdheid* van de Unie?
 - Nee, ga verder naar vraag 3
 - Ja, ga verder naar vraag 4.
3. Optreden van de Unie is alleen gerechtvaardigd als aan beide aspecten van het subsidiariteitsbeginsel is voldaan:
 - de doelstelling van het overwogen optreden kan niet voldoende door de lidstaten worden
 - verwezenlijkt in het kader van hun nationaal grondwettelijk stelsel, en
 - de doelstelling kan derhalve beter door de Unie worden verwezenlijkt.Om na te gaan of aan deze voorwaarde is voldaan, worden de volgende richtsnoeren gehanteerd:
 - a. Behelst de betrokken kwestie *transnationale* aspecten die door een optreden van de lidstaten niet bevredigend kunnen worden geregeld?
 - b. Is het optreden van lidstaten alleen of het niet optreden van de Unie *in strijd met de voorschriften van de Grondwet* (zoals de noodzaak om concurrentievervalsing tegen te gaan of verkapte handels beperkingen te voorkomen of de economische en sociale samenhang te versterken) of zou dit op een andere manier de belangen van de lidstaten aanzienlijk schaden?
 - c. Zal een optreden op *communautair* niveau vanwege de schaal of de gevolgen ervan *duidelijke voordelen* opleveren ten opzichte van een nationaal optreden? (d.w.z. is het optreden op Unieniveau effectiever vergeleken met:
 - i. Gezamenlijk of afzonderlijk nationaal optreden,
 - ii. optreden in andere internationale fora (zoals in internationale fora overeengekomen regelgeving waaraan het grootste deel van de lidstaten al is gebonden),
 - iii. in het geheel niet optreden (zelfregulering, afspraken - codes - tussen marktpartijen of sociale partners)

Als toetsing aan de hierboven genoemde elementen een overwegend negatief resultaat oplevert, kan in beginsel worden volstaan met de conclusie “negatief”.

Bij twijfel of bij een positief resultaat moet vervolgens worden getoetst aan het proportionaliteitsbeginsel (vraag 4 e.v.)

4. Nu de wenselijkheid en de mogelijkheid tot enige vorm van Unie-optreden zijn vastgesteld, moet vervolgens gevraagd worden of een juridisch algemeen verbindende regeling *gerechtvaardigd* is. daarbij moet in overweging genomen worden of het voorstel uitvoerbaar, handhaafbaar of fraudebestendig is:
 - Nee, dan ligt een Aanbeveling van de Commissie of een Raadsresolutie meer voor de hand
 - Ja, ga verder naar vraag 5
5. Is de vorm van het optreden van de Unie *zo eenvoudig mogelijk* zonder een bevredigende verwezenlijking van de doelstelling en een doeltreffende tenuitvoerlegging in de weg te staan? (Voorkeur voor kaderwet boven wet)
6. Laat de maatregel van de Unie voor wat betreft aard en omvang van het optreden zoveel mogelijk *ruimte voor nationale besluiten*, in overeenstemming met het doel van de maatregel en met inachtneming van de voorschriften van de Grondwet?
7. Zijn alle, *financiële of administratieve lasten* tot een minimum beperkt en staan deze in verhouding tot het te bereiken doel? Het gaat om lastenbeperking voor de Unie, de nationale regeringen, de regionale of lokale overheden, het bedrijfsleven en de burgers.